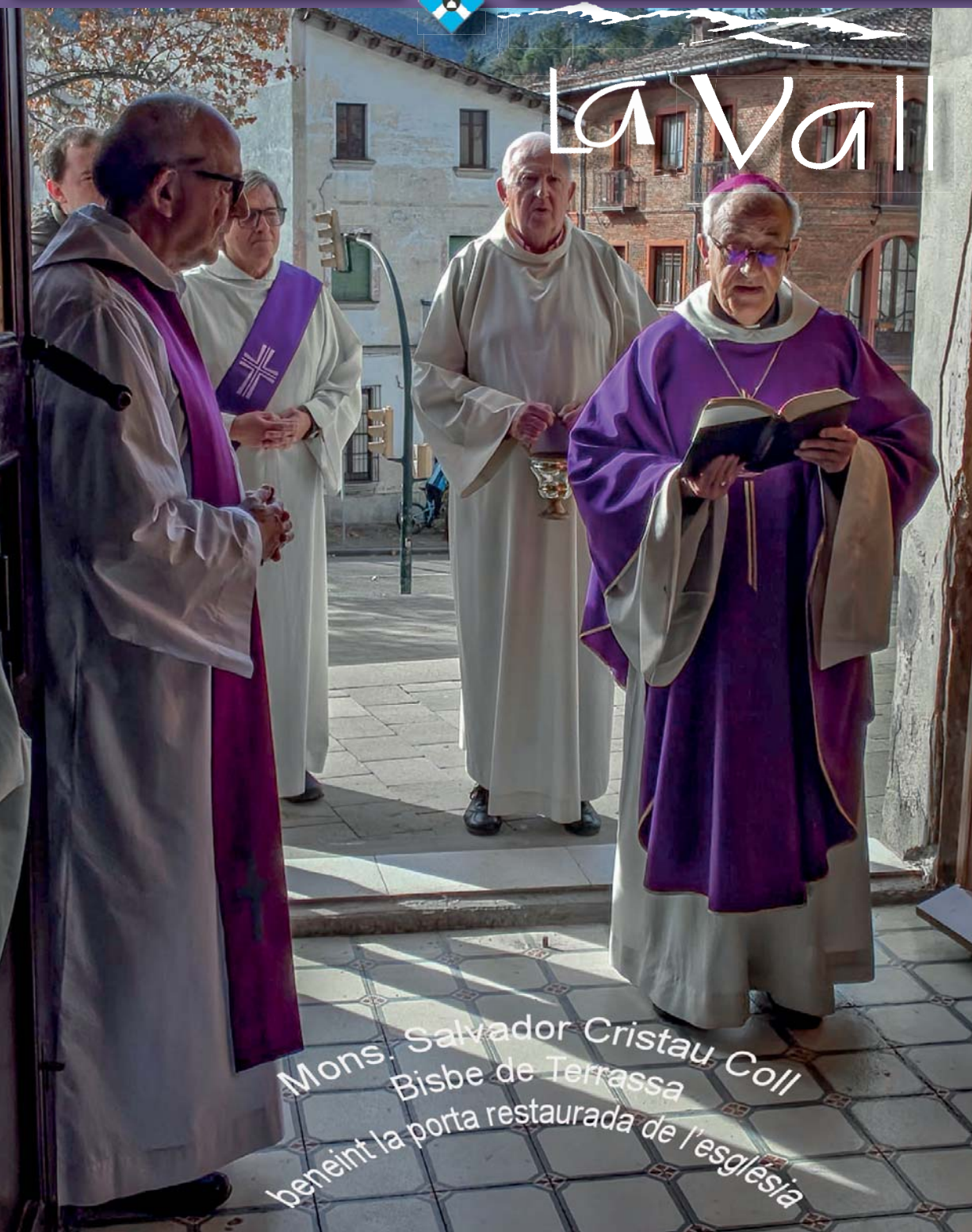

la Vall

Mons. Salvador Cristau Coll
Bisbe de Terrassa
beneint la porta restaurada de l'església

El cabirol
Espai de natura i lleure

ÀREA DE PÍCNIC I BARBACOES

Crta C - 61 km. 9 Vallgorguina
Tel: 659 791 053

FUSTER - EBENISTA

Jordi Campos Gárate

Tel. 689 65 33 14 • jordicampos@gmail.com

Alguer
LLIBRES
57

Alguersuari, 7
08470 Sant Celoni
Tel. 93 848 52 04
llibres@alguersset.com
www.alguersset.com

Braseria
**El Paller de
Can Pradell**

Vallgorguina
Tel. 606 009 884
Tel. 696 055 234 (Paco)

VALLGAEC, S.L.
INSTAL·LACIÓ GAS • AIGUA
ELECTRICITAT • CALEFACCIÓ
CLIMATITZACIÓ

C/ Montseny, 13 · 08471 Vallgorguina (BCN)
Tel. 93 867 87 48 · Mòbil: 610 861 637 · vallgaec@vallgaec.es

**FUSTERIA
MORA**

Villa Teresa s/n
08471 Vallgorguina
fusteriamora@gmail.com

Ernest 93 867 94 23
Salvador 93 867 91 16
Mòb. taller 666 267 657

**Hípica
Merendero
Can Virgili**

TEL. 93 867 92 82 • 08471 VALLGORGUINA

Aluminis KM 20 sl

Sant Celoni

T. 34 93 867 58 87 • aluminiskm20@gmail.com

EVENTS I VIATGES

Carrer Major 146 Sant Celoni

Instal-mant
Lampistes S.L.

* MANTENIMENT INDUSTRIAL I DOMESTIC
* PNEUMÀTICA
* AUTOMATISMES

Instal·lador autoritzat
amb llum, aigua, calefacció,
aire condicionat,
plaques solars i gas.

Ctra. Nova, 45 - M. 670 40 32 47 - 08471 VALLGORGUINA
instalmant1@gmail.com

Restaurant

**La
Font**

La Font de Can Moreu

al mig de la natura

- Gran assortit d'arrossos
- Peix i marisc fresc
- Carns a la brasa
- Postres casolans d'elaboració pròpia
- Àmplia carta de vins

tel. 93 867 90 73
Camí de Can Botil s/n
08470-VALLGORGUINA

CONSTRUCCIONS TORRAS

Gabriel Torras Barri

Camí Camp de futbol, s/n
08471 VALLGORGUINA
M. 677 472 361
T. 93 867 90 77

gabrieltorras@hotmail.com

I
ÍNDEX

Visita del Bisbe Monsenyor Cristau Coll a Vallgorguina, FRANCISCO TORRALBA	4
Vallgorguina a la Geografia General de Catalunya, JOAN PORTALS	6
Panys de clau austriacistes, borbònics i eclesiàstics, JOSEP MARIA ARMENGOL	8
El secret del molí de Can Sors: de les vaques de Vallgorguina als "duros sevillanos" d'Alella, JOSEP FONTANELLA	12
Llúcia de la Marca, un peó amb idees pròpies, AGNÈS ROTLLER	16
Refrans i dites Catalanes, JAUME MORA	17
Pessebre vivent, MONTSERRAT PALOMÉ	17
Una cavalcada plena de novetats i il·lusió a Vallgorguina, BERTA UTRILLO I MONTSE REIXACH	20
Insectes i papallones observats a l'entorn de Vallgorguina (II), GERMÀ AMORES	21
Masies i Cases de Vallgorguina: Can Tanca, JAUME MORA	22
Necrològiques, MONTSERRAT PALOMÉ	23
Agenda, ACV	23
El Tió 2025, JAUME MORA	24
Valorar el viure com un meravellós regal, MARIA QUEROL	24
Estació meteorològica, ACV	25
Assemblea 2026 de l'ACV, FRANCISCO TORRALBA	26
Crònica esportiva i del temps, LLUÍS REVERTER	27
Imatges antigues de Vallgorguina, ACV	29

Edició:	Associació Cultural Vallgorguina. Baixos de la Rectoria (plaça de la Vila, 2. 08471 Vallgorguina) www.acvvallgorguina.org - acvvallgorguina@gmail.com
Consell de redacció:	Jaume Mora, Lluís Reverter i Francisco Torralba
Maquetació:	Francisco Torralba
Imatge de la portada:	Francisco Torralba
Impressió:	Area Local Exterior (C/ Turó de l'Home, 49 -17450 Hostalric-Girona)
ISSN:	1139-6180
Dipòsit Legal:	B-31.949-1981
Tiratge:	300 exemplars
Preu de venda:	2,50 €

Els articles publicats a *La Vall* expressen només l'opinió dels seus autors.
Queda prohibida la reproducció total o parcial d'aquesta publicació sense citar la seva procedència.

AQUESTA REVISTA HA ESTAT GUARDONADA AMB EL 5È PREMI AMADOR GARRELL I ALSINA, 1997

Adscrita a la

 ACPC
Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

Visita del Bisbe Monsenyor Cristau Coll a Vallgorguina

El passat 7 de desembre vam rebre la visita de Mons. Salvador Cristau Coll, Bisbe de Terrassa, el qual acompanyat pel Mn. Eduard Pire, secretari del bisbe, Mn. Jaume Casas, Rector de Vallgorguina, Mn. Raúl Leronés, diaca i Sr. Jaume Lloreda, acòlit van celebrar la Santa Missa. Finalitzada la cerimònia, monsenyor Cristau

va beneir la porta restaurada de l'església parroquial pel fuster vallgorguinenc Jordi Campos.

Durant la missa, un grup de feligresos van posar la nota artística, animant la cerimònia amb cànctics religiosos que van ressonar amb fervor, creant un ambient d'alegria.

Cal destacar l'esforç de l'associació Caliu el Dolmen que amb només 48 hores van muntar un preciós pessebre dins de l'interior de l'església, del qual cal destacar la varietat d'escenes i el detall que tenien totes elles amb peces realitzades de forma manual.

Després de la cerimònia religiosa es va gaudir d'un aperitiu organitzat per l'Ajuntament de Vallgorguina.

Francisco Torralba

Vallgorguina a la Geografia General de Catalunya

La **Geografia General de Catalunya** va ser una obra en sis volums publicada entre els anys 1908 i 1918 sota la direcció de l'historiador, geògraf i polític Francesc Carreras Candi. El seu segon volum, dedicat a la província de Barcelona, el va redactar l'enginyer, folklorista i també polític Cels Gomis. Malgrat representar opcions polítiques diferents, la Lliga Regionalista el primer i el Republicanisme Federal el segon, ambdós compartien una gran afició per l'excursionisme científic i van col·laborar intensament en les activitats de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques primer, i del Centre Excursionista de Catalunya després, unes activitats que els van portar a conèixer de manera personal la realitat geogràfica del país.

Doncs bé, el volum dedicat a la província de Barcelona (editat l'any 1914) conté una descripció de Vallgorguina que si bé en alguns aspectes avui ens pot semblar una mica desfasada, subratlla quins són els accidents geogràfics i els límits del seu terme municipal així com el pes d'un entorn rural disseminat en un nucli del poble aleshores relativament petit. És interessant també la descripció que fa dels mitjans de vida dels seus habitants, uns mitjans que en aquell moment giraven entorn de l'agricultura, l'explotació forestal i, en menor grau, la ramaderia. El text explica també l'escàs pes que la indústria i els serveis tenien en la vida local, a excepció dels tres hostals i les tartanes que comunicaven Vallgorguina amb Arenys de Mar i Sant Celoni, els dos pobles que al llarg dels temps han tingut més influència en la vida local.

El text referit descriu així Vallgorguina:

Poble de 76 cases amb 268 habitants de fet y 296 de dret, situat a la dreta de la riera del seu nom, afluent de la dreta de la Tordera, a 10 kilòmetres al Noroest del cap de partit. Hi passa la carretera de tercer ordre d'Arenys de Mar a Sant Celoni, és del bisbat de Barcelona y pertanyia a la jurisdicció senyorial del comte de Fuentes. Té 110 cases escampades pel terme que, juntament amb les del poble, formen un total de 186, amb 798 habitants de fet y 755 de dret. A 6 kilòmetres hi ha l'estació de Sant Celoni, que és la que té més a prop.

A la riera de Vallgorguina, que baixa de Collsacreu, hi afluïx per la esquerra lo torrent de Trentapasses, que serveix de partió entre aquest terme y lo de Santa Maria de Palautordera.

Té una parròquia baix l'advocació de Sant Andreu, amb un rector; un estudi y una

costura municipals, y una altra costura particular. Fa Festes Majors lo 24 de setembre y lo 30 de novembre. Té llums de petroli que quasi mai s'encenen.

Compta amb tres hostal y hi ha tartanes que van diàriament a Arenys de Mar y a Sant Celoni.

Tota la seva indústria consisteix ene un moli de farina.

Té mena de coure als Pesos de la Rectoria.

Lo seu terme produeix llenya, blat, llegums i pasturatges, cria algun bestiar y confronta: al N. amb lo ja esmentat de Santa Maria de Palautordera y ab lo d'Olinelles; al E. ab lo de Sant Iscle de Vallalta; al S. ab les d'Arenys de Munt y Dosrius, y al O. ab lo de Villalba Sasserra.

Se tenen notícies d'aquest poble des del segle XIII, sense que se n'esmenti cap fet notable.

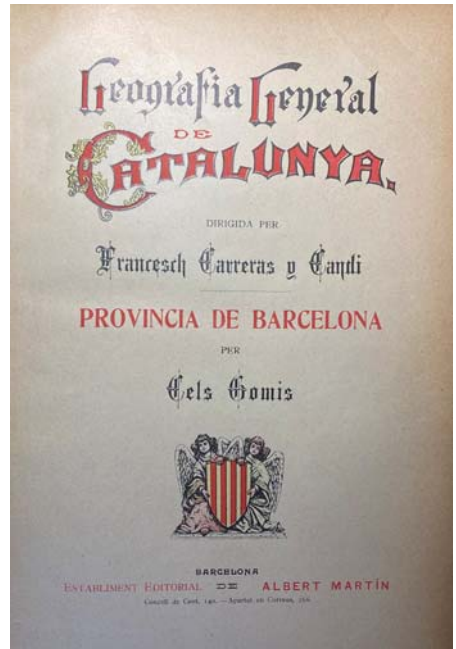
Dels temps prehistòrics s'hi conserva un Dolmen conegut ab lo nom de Pedra Gentil.

D'aquests paràgrafs cal notar que es tracta d'una descripció bàsicament geogràfica del poble, una descripció que concorda amb les que eren habituals en aquella *Geografia General de Catalunya* i que omet, per tant, qualsevol al·lusió detallada a la història que els que han habitat Vallgorguina han anat escrivint dia a dia al llarg dels segles. Per tant, l'única crítica que faria al text transcrit és quan diu que des del segle XIII no s'esmenta cap fet notable, sense tenir en compte, per exemple, que els que van construir el dolmen de la Pedra Gentil a què el text fa referència, o potser alguns dels seus avantpassats, havien començat ja a escriure algunes pàgines de la història del poble, encara que avui per nosaltres siguin desconegudes.

Però l'aspecte positiu de qualsevol descripció d'un terme, com és la continguda en l'obra a què aquest article fa referència, és que els factors geogràfics són els que condicionen el seu poblament al llarg dels segles així com les formes de vida que s'hi aniran desenvolupant.

I amb aquest sentit la *Geografia General de Catalunya* que als primers anys del passat segle XX va dirigir Francesc Carreras Candi compleix amb escriure aquesta finalitat deixant entreveure algunes realitats locals que encara avui continuen sent vàlides, motiu pel qual he cregut interessant portar el seu record i el seu contingut referent a Vallgorguina a les pàgines de *La Vall*.

Joan Portals

Panys de clau austriacistes, borbònics i eclesiàstics.

Panys de clau: Borbònic, Austriacista, Eclesiàstics de fidelitat a Sant Pere de Roma

Durant la guerra de Successió (1702-1714), la majoria de gent d'aquestes contrades se significava a favor de la Casa d'Àustria. No es tracta ara, de fer història ni saber què representava per a Catalunya aquella guerra. Parlarem de la seva conseqüència als panys de les portes de les cases o, millor dit, als escuts de pany en una època convulsa.

Després de la guerra, a molts llocs de Catalunya, els partidaris de la casa d'Àustria o els partidaris dels Borbons anaven mostrant la seva preferència per mitjà dels panys de les portes de les seves cases, concretament a l'escut, peça exterior decorativa.

Fent un repàs pels carrers de les viles, encara podem trobar unes quantes peces, totes en cases antigues de construcció popular, a les quals, amb més o menys estilització, es reproduïx l'emblema de la Casa d'Àustria amb la base de l'àliga bicèfala o, per contra, la flor de lis, símbol de la dinastia borbònica.

Significat dels diversos panys de clau

En moltes cases hi ha, d'un bàndol i l'altre, models molt semblants, però cap d'exacte, atès el seu procés de fabricació, totalment artesà. Hi ha també importants variacions en el disseny (en reproduïm alguns).

Si bé la simbologia del segle XVIII dels panys de clau va esdevenir important en el camp de la política referent als bàndols esmentats no hem d'oblidar que també hi havia altres panys de simbologia diversa com la de fidelitat eclesial a Sant Pere de Roma.

Dins la simbologia política estan aquells que representen l'àliga bicèfala, símbol

de la casa dels Àustries.

Els que representen la flor de llis o dos lleons rampants en els extrems d'un escut (símbol de la casa dels Borbons). Els símbols austriacistes són, com assenyala l'historiador Josep M. Pellicer, habituals en aquells llocs on va estar L'emperadriu Elisabeth Cristina de Brunswick. Malgrat tot, els autors expliquen els seus dubtes referent a aquesta classificació (Àustries o Borbons), pel fet que persisteix en èpoques posteriors.

Tres fotos: Primera d'Arbúcies versió model austriacista, segona Mataró model borbònic amb flor de lis a la corona, tercer austriacista Can Amar de la Torre, Arenys de Munt amb àlignes bicèfals.

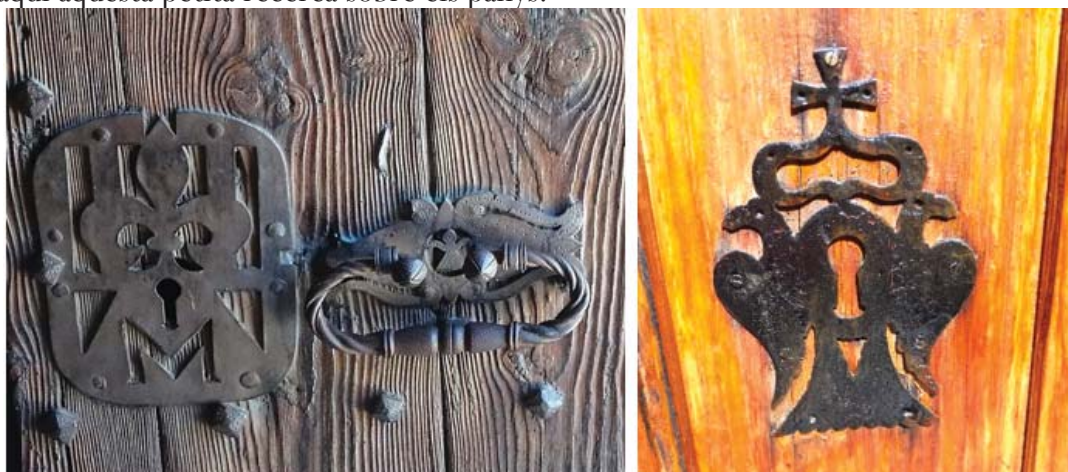
Símbol	Significat
 Àguila bicèfala	Emblema de la Casa d'Àustria i del Sacre Imperi Romà Germànic. Representava la legitimitat imperial i la defensa de les llibertats catalanes sota Carles III.
 Corona imperial o escut imperial	Al·lusió directa al caràcter legítim de Carles d'Àustria com a rei reconegut pels seus partidaris.
 Claus creuades	Podien simbolitzar fidelitat a Sant Pere (Església catòlica) o al poder legítim reconegut per Roma, però també s'interpretaven com a símbol d'accés o tancament de la llibertat.
 Flor de lis: Règim centralista Borbònic.	Representaven. El centralisme borbònic (Decrets de Nova Planta). La supressió de les institucions pròpies de Catalunya, València i Aragó.

Classes: El simbolisme religiós

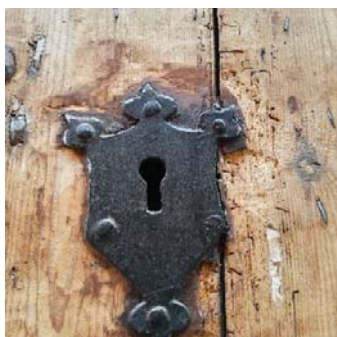

- (1) Els que representen l'anagrama de la Mare de Déu o sigui, les lletres M i A entrelaçades. (Mataró)
- (2) Un segon model el de Sant Pere de Galligants (Girona) Model Papal de Sant Pere
- (3) Tercer model de les claus creuades igual que el segon de Sant Pere d'Osor.

Un altre model correspon a un pany d'identitat municipal encara que està a l'església de Santa Maria de Montblanc. (Tarragona). Per altra banda a l'església de Sant Julià del Montseny es troba un pany austriacista amb àliga imperial bicèfala. Fins aquí aquesta petita recerca sobre els panys.

Altres models de panys que he trobat de diversos significats i al·legories no sempre del segle XVIII. Mataró, Carrer Sant Josep Arenys de Munt, Can Aiguaviva Arenys de Munt i ciutat de Mataró.

BIBLIOGRAFIA: Austriacistes i borbònics pel forat del pany. Revista ENDERROCK.

La memòria de la guerra de Successió, als pobles del Maresme. Jordi Martí Fabra. Francesc NAVARRO BONAMUSA i Joan Francesc CLARIANA i ROIG, "Notes sobre els panys de Mataró, un reflex de la història" a XXX Sessió d'Estudis Mataronins. Museu Arxiu de Santa Maria, Mataró, 2014. Pàg. 137 a 156.

Josep M. Armengol i Villanueva. Historiador. josepm@armengol.org

Mantenim i construïm jardins,
desbrossem i netejem parcel·les,
poda i tala d'arbres de la seva parcel·la...

Xavi Clot
JARDINS

Telefón: 678 938 579

El secret del molí de Can Sors: de les vaques de Vallgorguina als "duros sevillanos" d'Alella

T'has preguntat mai si sota el terra d'un antic estable podria amagar-se un tresor? A casa nostra, a Alella, un ratolí ens va donar la resposta.

Hi ha històries que comencen en un lloc, però les seves arrels, com les d'un arbre antic, són en un altre. El que us explicaré no és una faula ni una llegenda, sinó un relat sobre la tossuderia d'un ani-mal, un tresor amagat i la connexió invisible que uneix el passat d'un poble com Vallgorguina amb el destí d'una família a Alella.

A totes les llars, sovint hi ha històries que circulen entre la família i els veïns, dites a la vora del foc o al llarg d'un passeig, i que amb el temps adquireixen l'aura de llegenda. El relat que segueix està basat en fets reals viscuts per la meua família, però hi afegeix aquella dosi d'imaginació que tota bona història demana.

Família Fontanella a Can Pujades al voltant del 1952

Tot arrenca amb el meu pare, Enric Fontanella, fill de la masia de Can Pujades de Vallgorguina. Temps després de casar-se i instal·lar-se a Teià, hi tornava sovint, arrossegat pels records i els lligams d'infantesa. Jo mateix, ja de jove, em vaig veure embolicat amb ell en un episodi digne d'una novel·la de misteri: la troballa inesperada d'un petit tresor en monedes al terra d'una quadra.

L'antiga quadra

Els meus pares van anar a viure a Alella, a una casa de Can Sors que havia estat l'antic molí de la masia principal. La casa tenia un antic estable, conegut com el "cuarto dels conills". Allà, sota el pessebre on havien menjat eugues, rucs i ases, el terra era de lloses irregulars i terra premsada per les petjades de les bèsties i el pas del temps. El terra feia aquella olor de terra humida que et puja pel nas i et transporta a temps antics i desprenia aquella frescor ombrívola de llocs que gairebé no es toquen.

Un dia, però, la rutina es va trencar. Al terra hi aparegué, sense avisar ni demanar permís una moneda de plata. La vam recollir incrèduls, pensant que potser havia caigut d'algun prestatge o calaix. Però l'endemà n'hi havia una altra, i després una altra més, així fins a recollir prop de 40 duros...

El Molí de Can Sors els anys 1950

Jo ignorant dels fets escoltava al meu pare, que, em va mirar de reüll, com qui sospita que el fill li fa una broma, i jo jurava que no n'havia posat cap moneda!. Entre seriosos i divertits, vam començar a viure una mena de joc detectivesc casolà: qui posava aquelles monedes? O millor dit, d'on sortien?

El culpable inesperat

La resposta ens la donaren uns petits habitants de la casa: els ratolins. El terra de la quadra estava travessat de galeries, i un d'ells, entossudit a continuar el seu camí, devia topar amb un obstacle singular: una bossa de cuir trencada i desfeta pel temps i la humitat, amagada amb monedes de cinc pessetes de plata del segle XIX.

En lloc de resignar-se, el rosegador devia anar empenyent, dia rere dia, aquelles peces metàl·liques que li feien nosa per engrandir la seva llar. I així, gairebé sense voler, les deixava a la vista, com si fos un petit tresor que ens lliurava amb la constància de la seva feina.

La imatge encara em fa somriure: nosaltres, humans, obsessionats a trobar tresors, i resulta que el veritable descobridor va ser un ratolí anònim.

Les hipòtesis del moliner

Descoberta la bossa, s'obrí el vertader enigma: qui havia amagat aquell diner? I sobretot, per què al peu d'un pessebre?

La pista més versemblant ens porta fins als antics moliners de la Masia de Can Sors. Homes modestos, que treballaven terres i instal·lacions d'altri i que sovint guardaven els estalvis en racons impensables. Quin millor amagatall que una quadra, on ningú gosaria remenar per no rebre una coça d'un ase? La meua iaia Lola, a l'estable de Can Pujades, tot munyint les vaques, em va dir que no m'acostés mai al ruc ni a l'euga a la cor, que a qui no coneixen, li etziben una bona coça que et podia trencar el cap o el pit.

A partir d'aquí, les versions es multipliquen:

— Potser el moliner va morir sobtadament i no va poder recuperar la bossa.

— Potser va oblidar l'amagatall, condemnat a perdre'l

per sempre.

— O potser sabia que moltes d'aquelles peces eren falses —els famosos “duros

sevillanos”— i va preferir deixar-les allà, evitant problemes si algun dia les intentava gastar.

El cert és que mai no ho sabrem. I és aquí on la història esdevé llegenda: cadascú pot triar la hipòtesi que més li agradi.

Epíleg: del tresor al record

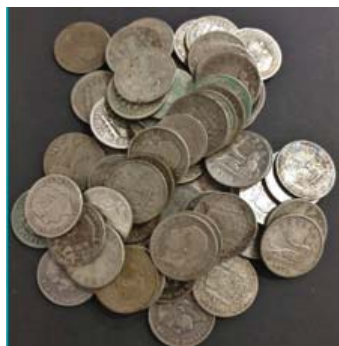
Amb els anys vaig descobrir que aquelles monedes, 140 pessetes, tenien un valor material escàs. Però, paradoxalment, el seu valor simbòlic és immens. Perquè allò que per al moliner podia haver estat una desgràcia —uns estalvis perduts o falsificats—, per a nosaltres es convertí en una experiència compartida entre pare i fill, en un relat transmès i ara escrit per al poble.

Potser, quan algú entri ara a l'antic “cuarto dels conills” al molí de Can Sors, si para be la orella, encara sentirà trincar una moneda o el seu rodolar pel terra, el cruixir de les galeries dels ratolins o la rialla incrèdula que compartíem amb el meu pare. Les monedes del moliner, autèntiques o falses, segueixen fent la seva feina: no pagar barquers a l'altre món a ànimes en pena de difunts despistats, sinó mantenir viu el fil de la memòria col·lectiva.

I així, la història que va néixer d'un consell de la meva àvia a Vallgorguina i de l'escepticisme del meu pare a Alella, es va resoldre gràcies a un ratolí. La connexió entre el nostre passat i el nostre present, entre dos pobles i entre dues generacions, va quedar escrita en un grapat de monedes —algunes de plata de llei, altres falses, de coure amb bany de plata— que avui ens recorden que les històries, per més que s'amaguin, acaben sortint a la llum.

Aquell petit tresor no ens va fer rics, però ens va regalar una aventura compartida. I això, per mi, val més que tot l'or del món. Potser, a Vallgorguina, també hi ha tresors amagats. No pas de plata, sinó de records, de vivències, de gent que ha deixat petjada. I com aquell ratolí, potser només cal remenar una mica per ferlos sortir a la llum.

Animeu-vos i compartiu-los

Josep Fontanella i Homs, de 70 anys, jubilat i amb residència gairebé permanent a Can Puigdemir. Fill i net dels masovers de Can Pujades durant la primera meitat del segle XX i amb arrels familiars a Can Castellà.

Si l'edat no em limita, per què ho has de fer tu?

L'edatisme és discriminació

Tractar-me
com si fos
una criatura,
és edatisme.

Pensar que
ja no puc
aportar res,
és edatisme.

Negar-me
oportunitats
per ser gran,
és edatisme.

www.diba.cat/edatisme

Diputació
Barcelona

Llúcia de la Marca, un peó amb idees pròpies

?-1090 // Noble

COM MOLTES DONES DE LA SEVA ÈPOCA, ES VA HAVER DE CASAR I RECASAR PER AFAVORIR ELS INTERESSOS DE LA FAMÍLIA. PERÒ VA DEMOSTRAR QUE ERA MOLT MÉS QUE UNA SIMPLE FITXA DEIXANT PALÈS QUE TENIA CRITERI PER DECIDIR..

Mil anys abans de la moda de difondre selfies, Llúcia de la Marca ho va fer. El lloc escollit, un autèntic punt de trobada social, va ser l'església de Sant Pere del Burgal, a Escaló (Pallars Sobirà). La dama es va fer pintar a l'absis a sota d'un dels apòstols, ben a la vista, amb un vestit elegant i portant un ciri. Als seus peus, el nom: "(Lluc)ia comtessa". Des d'aquell fresc es va assegurar que ningú oblidés mai més la seva pietat ni, sobretot, el seu poder.

Polítics nupcials

No li va ser fàcil arribar fins allà. Com la majoria de dones nobles de la seva època, va ser un peó en la partida política i econòmica que jugava la seva família. En aquestes, la turbulenta unió de la seva germana Almodis amb el comte Ramon Berenguer I de Barcelona li va marcar el futur. La parella va fer enfurir l'àvia d'ell, la ja vella -però no rendida- Ermessenda de Carcassona, que va aconseguir excomunicar-los temporalment sota l'acusació d'adulteri. Però aquella no era una batalla moral sinó de poder, i Ramon Berenguer no va dubtar a utilitzar la seva cunyada per mirar de millorar la seva posició. I així va fer casar Llúcia amb el poderós —i conflictiu— Guillem II de Besalú, per apaivagar les enemistats històriques de les dues cases comtals. Però el negoci no va sortir bé. Guillem no va complir cap dels pactes matrimonials, va atacar diverses vegades el comtat de Barcelona i va morir assassinat pocs anys després de les noces.

Capacitat de gestió

La segona operació politiconupcial va tenir més èxit: el 1058, Llúcia es va casar amb Artau I del Pallars, que era un vidu força més gran que ella i que va respectar els acords. Entre els capítols hi havia el que obligava Artau a donar la desena part de les seves possessions i a tenir Llúcia "com un home ha de tenir la seva esposa que ha acceptat legalment".

Des d'aquell moment va començar a signar documents al costat del seu marit, i a demostrar capacitat de gestió i criteri propi. Va tenir dos fills: l'hereu del comtat, Artau, i Ot, que seria bisbe d'Urgell i a qui més tard van fer sant. Llúcia va morir l'any 1091, però el seu retrat recorda aquest peó que va acabar jugant la seva partida.

Reproducció Elles-65 dones oblidades-Agnès Rotllier-Ed. Sapiens-Octubre 2017

Refranys i dites Catalanes

Si el desembre plou, bon any nou!.
 Gener, fred o temperat, passa'l ben abrigat
 Ai, quin fred que fa! Tinc les cames enrampades tinc les mans encarcerades, tinc
 el nas fet un glaç... Si això dura no sé pas...
 Per Sant Andreu, el vi novell ja es pot dir vell.
 A la casa on hi ha pa aviat s'arregla el sopar
 De Tot Sants a Nadal, les set setmanes més fosques de l'any.
 Qui aixeca massa el porró, ben aviat va de cantó.
 L'escudella de pagès, és el plat que atipa més.
 N'hi ha 1 que, cada 2 per 3, es lleva a les 4 i, de 5 a 6 té 7, però el càntir és
 8 perquè és 9 i encara és 10, i ara han d'anar a pagar-ho a les 11 perquè a les 12
 tanquen.

Jaume Mora

Pessebre Vivent

El dia 13 de desembre a les 6 de la tarda van representar el 15è "Pessebre Vivent", i quan s'arriba aquesta fita vol dir que és un èxit.

Es va consolidant i cada any alguna cosa nova omple el pessebre amb un total de 15 escenes i 71 personatges. El recorregut és senzill al voltant de l'església.

En acabar com sempre l'ajuntament obsequia amb coques i begudes i enguany també ha regalat un petit "caganer" per als col·laboradors que gràcies a ells es pot continuar fent el "Pessebre Vivent".

Esperant l'any vinent tornar-lo a fer.

Moltes gràcies a tots /es

Montserrat Palomé

Una cavalcada plena de novetats i il·lusió a Vallgorguina

El passat **5 de gener**, Vallgorguina va tornar a viure una de les jornades més màgiques de l'any amb l'arribada de **Ses Majestats els Reis Mags d'Orient**, en una cavalcada que enguany va incorporar diverses **novetats** molt celebrades per grans i petits.

Una de les principals sorpreses d'aquest any va ser l'arribada dels **tres Reis a bord de tres Jeeps Wrangler**, que

van donar un toc especial i modern a la comitiva reial, acompanyats com sempre pels seus fidels i estimats **patges**. El recorregut es va iniciar a **Canadà Park**, on es va fer una recepció molt esperada pels infants, que van poder **entregar personalment les seves cartes**, parlar amb els Reis i compartir amb ells els seus desitjos amb gran emoció.

A continuació, la cavalcada va passar pel barri de **Baronia**, on la comitiva va recórrer els carrers repartint caramels i alegria entre els veïns, abans d'emprendre el camí cap al nucli de **Vallgorguina**.

A l'arribada al poble, la comitiva va créixer encara més amb la incorporació dels **carboners**, una altra de les novetats destacades d'aquest any, que van comptar amb la **col·laboració dels infants de 6è de l'escola de Vallgorguina**. Patges, Reis i carboners van desfilat plegats fins a la **plaça de la Vila**, punt final del recorregut i escenari central de la celebració.

Com marca la tradició, a la plaça els Reis Mags van ser rebuts per l'**alcaldessa, Mercè Llistosella**, que els va donar la benvinguda i els va fer entrega de la **clau màgica** que permet obrir totes les portes del poble. Tot seguit, Ses Majestats van dedicar temps als infants, escoltant-los, rebent cartes i compartint moments de gran tendresa.

Els Reis van afirmar que, aquest any, **els nens i nenes de Vallgorguina s'havien portat molt bé**, motiu pel qual venien ben **carregats de regals**. Només algun infant va rebre un petit trosset de **carbó de sucre**, que els carboners van repartir amb molt bon humor i amabilitat.

La jornada es va tancar de la manera més especial: amb la visita dels Reis a algunes cases del poble, on alguns infants encara no havien anat a dormir i van poder viure la màgia de rebre'ls en persona, posant el punt final a una nit inoblidable.

Des de l'**Ajuntament de Vallgorguina**, volem agrair **molt sincerament la col·laboració de tots els voluntaris dels Reis**, que amb la seva dedicació, esforç i il·lusió fan possible que aquesta nit tan especial sigui tot un èxit any rere any. Estem segurs que Ses Majestats també van tenir molt en compte la seva gran tasca i que, com no podia ser d'una altra manera, **els Reis els van portar moltíssimes coses**.

Berta Utrillo i Montse Reixach

Insectes i papallones observats a l'entorn de Vallgorguina (II)

La imatge correspon a una arna o papallona nocturna de la família dels geomètrids (Geometridae), molt probablement l'espècie *Menophra abruptaria*, força comuna

als boscos del Montnegre i el Corredor. Presenta ales de color beix o groguenc clar, amb una banda marró transversal que travessa cadascuna de les ales, dins la qual destaca una petita taca fosca central. Aquest dibuix característic li proporciona un excel·lent camuflatge sobre l'escorça dels arbres, fet que la fa passar fàcilment desapercebuda durant el dia.

Aquesta arna és activa principalment durant la nit, sobretot a la primavera i a l'estiu, i sovint s'acosta a les llums artificials, cosa que facilita la seva observació. Com moltes altres espècies nocturnes, té un paper important dins l'ecosistema, tant en la pol·linització com com a part de la cadena alimentària.

Les seves larves, conegudes popularment com a erugues mesuradores, es desplacen amb un moviment característic arquejant el cos, com si mesuressin el terra. S'alimenten de diverses plantes llenyoses pròpies dels nostres boscos, contribuint així a la dinàmica natural del medi.

La presència d'espècies com aquesta a Vallgorguina és un bon indicador de la qualitat ambiental del territori i ens recorda la gran biodiversitat, sovint discreta però molt valuosa, que conviu amb nosaltres. Observar i conèixer aquests petits habitants del bosc és una manera d'apropar-nos i valorar el patrimoni natural que ens envolta.

Germà Amores

Can Tanca

Can Tanca: Jaume Mora

Situació: Casa de pagès situada a mà esquerra de la Riera de Vallgorguina, molt a prop de la gasolinera, concretament davant de Can Merino, i pertany al veïnat de Cal Serrador, té el núm. 18 i era del quarter 2.

Descripció: No és gaire gran i té la forma quasi quadrada. Està formada per baix i pis, i la teulada a doble vessant. Ha estat ampliada i reformada, i entre els anys 2019-20 tota la façana ha estat arrebossada amb pedra. L'any 1860 en el Nomenclàtor de la província de Barcelona, trobem catalogada Can Tanca com una casa de pagès, i tenia el núm. 19. La referència més antiga és l'any 1844.

Es conreava la terra de sota la casa, collien blat i farratge, verdures per la casa, tenien bestiar, carro i cavall i feien paller. La plana de baix havia estat sembrada de mongetes tendres i dones del poble hi anaren a collir-ne, per a poder guanyar un jornal. Tenien un pou i dos safareigs per poder regar les terres. També tenien una vinya al Pla de Vidal que després es va conèixer per la vinya d'en Rafalet.

Entre els anys 1965-1975, la plana de Can Tanca si van posar taules i bancs per seure entremig dels arbres i la gent que venia de la platja els caps de setmana i parava a dinar, pagant una entrada al propietari.

Història: Segons unes escriptures, aquesta casa va ser venuda per la Sra. Paula Torras Mussachs

al Sr. Josep Tarridas Coll l'any 1844. En Josep era casat amb la Rita Rovira Cantallops, i tenien dos fills, Pere i Josepa. En Pere va heretar la casa. Era casat amb la Rosa Coll Sivina que llavors eren masovers de Can Pujades. Van tenir tres filles, Maria, Pepeta i Emília. La Maria va morir de jove, i les altres dues germanes hereten la meitat de la finca cada una, quan va morir el seu pare. L'any 1924, l'Emília Tarridas Coll, ven la seva part a la seva germana. L'Emília era casada amb en Joan Salicrú Bosch hi vivien en aquesta casa on va néixer el primer fill, en Pepito, l'any 1927. L'any 1929 varen anar a viure a Can Castellanet una casa del poble on es van estar fins a l'any 1945 amb els 4 fills que van tenir, Pepito, Rosa, Quimeta i Pepeta, i després anaren a viure a Ca l'Emília.

La Pepeta Tarrides Coll es va casar amb en Joan Puig Ripoll i van tenir dos fills Miquel i Rosa. A partir de 1930 van viure de masovers a la casa del Clot. En Miquel es va casar amb la Joaquina Salicrú Plans i en aquesta casa hi van néixer tres fills, Mercè, Joan i Roser. L'any 1952 van deixar el Clot i s'estableixen a Can Tanca on ja hi havien viscut uns anys els pares d'en Miquel. En aquesta casa hi va néixer un altre fill, en Josep. Van estar-hi molt poc, ja que l'any 1953 aquesta família va deixar Can Tanca i va anar a Arenys de Mar a la masia de Can Cons. La Rosa Puig Tarrides, que era soltera es va quedar a viure a Can Tanca sola, fins que va ser força gran i va anar a Can Cons amb la família. Ara la propietària, és la Roser Puig Salicrú. En Miquel va ser propietari durant uns anys de la casa de Can Saleres i de Ca l'Emília, que ara és de la família.

Referències: "Casa Tanca amb les terres unides, llevant la riera de Collsacreu, ponent-nord Marià Plana, nord, torrent. Emília Tarrides Coll any 1890". (RP, Ll. 3, t.94, f. 314). "Partida peça dels Frares, llevant serra de Coll Sacreu, nord el mas Tanca" (AM, Cadastre any 1947, núm. 29, f. 29-2).

Bibliografia: Revista La Vall, Arxiu documental de l'Associació, recull oral, Garcia-Pey, Enric, recull de noms antics i moderns. Vallgorguina any 1999, Associació Cultural Vallgorguina. Portals i Martí, Joan. Vallgorguina la vall, la parròquia, el poble una llarga història, any 2011.

NOTÍCIES NECROLÒGIQUES, per Montserrat Palomé

Manuel Mateu Vicent, 6 d'abril de 1935 a 26 de desembre 2025. Veí de Baronia.

Núria Salicrú Graupera, ens ha deixat el dia 29 de desembre de 2025 a l'edat de 87 anys. Molt coneguda per la dona d'en Mas, resident a Vallgorguina. I, com diu la família, et trobarem molt a faltar.

David Salicrú Torras, ens va deixar el 30 de desembre de 2025. Vallgorguina 1967 - Granollers 2025.

Després de molt d'amor a la família, als amics, a la cuina i a l'esport ha arribat a la meta de la seva última Marató. El trobarem a faltar.

Josep Maria Pagès Roca, ens ha deixat l'11 de gener de 2026 a l'edat de 83 anys. Molt conegut per regentar el restaurant "Còlsacreu". El trobarem a faltar,

AGENDA DESEMBRE - GENER- FEBRER

Museu del Bosc i la Pagesia: Obert dissabtes i diumenges, de 10 a 14h. Can Mainou, Carrtera Nova, 36

El Tió 2025

El tió com sempre es va poder fer a la plaça a partir de les 6 de la tarda, no vam tenir pluja. La festa va ser molt animada, ja que hi va haver 110 nens i nenes, que amb l'ajuda de l'Alba Planells, que els animava molt, van cantar i picar el tió amb força. A l'Alba li volem agrair com cada any la seva col·laboració en aquesta festa, i també a totes les persones que ens van ajudar.

L'Associació vol mantenir el Tió, ja que és una festa del nostre país, i ara hi ha altres festes de fora que sembla que li vulguin llevar protagonisme. De tota manera últimament molts pobles l'estan revifant.

A més del Tió la colla de Sres. del Caliu Dolmen, com cada any, va preparar una xocolata amb melindros per la mainada i la gent gran, per això els hi volem agrair la seva ajuda que contribueix a fer la festa més gran.

Jaume Mora

Valorar el viure com un meravellós regal.

A vegades penso que vivim com si el temps fos infinit i la salut un detall assegurat. La salut és silenciosa quan hi és ho és tot i quan ens falta es fa notar. Estar sa o sana és despertar un dia més no és rutina és privilegi que jo considero que és un meravellós regal, és poder respirar fondo caminar, sentir riure, plorar i tornar a intentar-ho. Jo estic agraïda i tinc gratitud i dono gràcies perquè tots els òrgans del meu cos funcionen en plena harmonia i perfecció. I jo penso quantes persones en el món hi ha de lluitar per problemes de salut i també dels seus òrgans a tots els llits de tots els hospitals, nadons, nenes i nens, persones adultes i gent gran és aquí on es mostren que hi ha moltes persones que treure'n aquestes forces que tenen guardades per afrontar els moments difícils de les seves vides. Amb l'ajuda dels metges i de tot el personal d'infermeria que fan una gran feina i també dels familiars i sempre cuidar les nostres persones estimades familiars i amistats també cuidar-nos a nosaltres

mateixos i mateixes. Perquè el veritable luxe no és tenir més coses sinó tenir temps, salut i un dia més per viure'l de veritat jo penso cada persona està en el seu camí jo estic en el meu camí de la vida a la meua manera amb els meus temps. Penso i crec que la nostra societat parlem molt estimem poc i s'ho odia massa, que hem arribat la Lluna i tornar, però tenim problemes per travessar el carrer i conèixer el nostre veí o les persones que tenim al costat dia a dia. Hem conquerit l'espai exterior, però no l'interior potser algunes tenen més ingressos però menys moral. Aquests són temps amb més llibertat però menys alegria amb més menjar però menys nutrició. Crec que necessitem més gent bona amb gustos simples amb ganes d'abraçar fort la vida de dir la veritat d'estimar sense por i de ser feliç sense perjudicar a ningú la gent bona té alguna cosa que no es compra amb diners que és la consciència tranquil·la per això no guardis res per a una ocasió especial perquè cada dia que vius és una ocasió especial.

Maria Querol Pagès

ESTACIÓ METEOROLÒGICA DE VALLGORGUINA

Gener 2026

DIA	MÀX.	MÍN.	DIA	MÀX.	MÍN.
1	11,3	-1,3	17	12,8	7,6
2	11,7	-0,2	18	12,8	7,6
3	10,2	3,6	19	10,1	8,8
4	10,2	3,6	20	9,4	6,3
5	6,7	1,1	21	12,3	6,3
6	8,3	-4,4	22	11,8	2,6
7	9,8	-7,0	23	13,7	1,4
8	13,7	-2,8	24	6,7	1,9
9	14,2	4,5	25	11,3	1,6
10	11,4	-1,9	26	12,4	1,6
11	11,5	-1,6	27	14,2	1,6
12	14,3	0,4	28	10,1	1,1
13	15,4	2,7	29	13,1	2,3
14	15,4	2,2	30	14,7	2,3
15	14,8	2,8	31	13,4	1,6
16	13,6	0,8			

Temperatura màxima i mínima del mes de gener, 15,4 i -7

Aigua caiguda a Vallgorguina durant el mes de gener 141,2 mm. (L/m²)

Dades per començar l'any de l'Estació Meteorològica de Vallgorguina. La propera Vall 455, hi haurà un escrit oficial de la nova temporada.

Assemblea 2026 de l'ACV

El dia 30 de gener va celebrar-se l'assemblea general de l'ACV i, com és habitual en els darrers anys amb mínima assistència de socis. El president va destacar que s'han complert amb els objectius del 2025 excepte, l'àlbum amb els cromos de les masies que s'havia d'omplir demanant-los a les botigues. Va destacar que es manté el nombre de socis, 3 baixes compensades amb 3 altes noves i que l'arxiu de l'ACV s'ha incrementat amb unes 50 noves postals, uns 8 fotografies i uns 90 documents procedents del senyor Eduard Bosch Canaletes.

Trobar noves postals ja és molt complicat. No es troben, ni via webs de col·leccionistes d'internet, ni de particulars.

Llegides les activitats executades van passar la paraula al tresorer el senyor Xavier Blanquet, el qual comentà que l'associació manté un any més un equilibri entre les despeses i els ingressos que es generen de les quotes dels socis, subvenció de l'Ajuntament per les activitats i una subvenció específica de la Generalitat per la publicació de la Vall. Cal destacar que per primera vegada en molts anys el banc no ha retornat cap rebut.

Des de l'ACV hi havia molt interès a poder fer un curs de català. Ateses les dificultats tant de pressupost com per facilitar el local que tenia l'ajuntament es va decidir assumir el cost l'ACV, així com, facilitar la seu nostra com a lloc per impartir les classes, malgrat no reunir les condicions de climatització idònies.

La Vall ha incrementat les despeses pel número extraordinari 450 i l'índex, però la subvenció que rep de la Generalitat i l'increment dels ingressos per publicitat permeten un equilibri pressupostari que ha permès també cobrir el cost de tres edicions de llibres.

Llegides les partides d'ingressos i despeses s'obri el torn de paraules i destaquem la proposta d'un soci de preguntar a entitats bancàries si podrien ajudar econòmicament a cobrir algunes de les activitats culturals. Ara no en tenim cap al poble, però es va valorar la proposta d'intentar-ho.

Francisco Torralba

CRÒNICA ESPORTIVA i DEL TEMPS, per Lluís Reverter

Posició i punts a la lliga de la temporada 2025-2026 fins a 1 de febrer de 2026:

SEGONA DIVISIÓ FEMENÍ JUVENIL	Posició 1 i 38 punts.
FEMENÍ AMATEUR F-7	Posició 5 i 26 punts.
SEGONA DIVISIÓ FEMENÍ INFANTIL	Posició 8 i 13 punts.
TERCERA DIVISIÓ ALEVÍ S12	Posició 4 i 35 punts.
BENJAMÍ TERCERA DIVISIÓ S10	Posició 12 i 12 punts.
LÚDICA ALEVÍ	Posició 12 i 7 punts.
BENJAMÍ TERCERA DIVISIÓ S9	Posició 16 i 0 punts.
INFANTIL SEGONA DIVISIÓ S14	Posició 8 i 13 punts.

Foto: Instagram FC Vallgorguina

Equip revelació tercera divisió Aleví S.12 FC Vallgorguina

NOTÍCIES / PATINS

El passat 11 de desembre de 2025 es va celebrar la Nit de l'Esport a Arenys de Mar, on van ser guardonades tres patinadores del CPA Arenys de Mar i patinadores de Patins Vallgorguina, Nara Tabarné, Arlet Albero i Aran Bosch.

NOTÍCIES / EL TEMPS

Fotos: Lluís Reverter

A Vallgorguina l'any 2025 ha sigut un any sec, sort de la llevantada de finals d'any que ha fet baixar les rieres, total 811 l/m2 durant tot el 2025. Ha sigut una llevantada com la dels anys enrere, que parlaven els avis, que tenien d'estar una setmana a la vora del foc.

IMATGES ANTIGUES DE VALLGORGUINA

Llotge de l'envelat, Grup de gent, any 1964, Maria Canaleta Rosquellas, Montserrat Sabadell (Rat), Josep Fugaroles Barri, Enriqueta Munté Gombau, Maria Sala Bosch, Magda Puigvert Mora, M. Teresa Travessa Blanc, Rosa Maria Salicrú Regàs, Montserrat Bosch Palomé, Lourdes Palomé Cot, Magda Basela Puigvert

GRUP **GAMMA** **J. Riera**

Antiga Ctra. provincials, s/n
08460 Sta. Maria de Palautordera
Tel. 93 867 07 64 www.j-riera.com

AUTO REPARACIÓ J. PUIGVERT

Ctra. Nova, 104
08471 Vallgorguina (Bcn)
Tel/Fax 93 867 92 36
arjpuigvert@gmail.com

www.jpuijvert.com

J.B.

JORDI BARRI PUIGVERT
CONSTRUCCIONS I REFORMES

C/ DEL SOL, 4
08471 VALLGORGUINA
Tel./Fax 93 867 91 93
Mòbil 670 24 37 48
j.barrir@terra.es

VIVERS SALICRÚ Agricultura Biodinàmica Verdures i Arbres Ornamentals

T. 671 033 213

www.viverssalicru.cat

IMS, S.L

Electricitat

Aigua

Climatització

Gas

Calefacció

675 68 59 47 (Vallgorguina)
cristian.sans.mu@gmail.com

PLANELLS PINTURA DECORATIVA

Ctra. Nova, 55
08471 VALLGORGUINA (BCN)

Tel. 93 867 94 50
Mòbil 687 541 300

Per sucar-hi pa

CARNISSERIA

Dimarts, Dimecres i Dijous:
de 8'30h a 13'30h

Divendres:
de 8'30h a 13'30h i de 18h a 20h

Dissabte i Diumenge:
de 8'30h a 14h

MENJAR PER EMPORTAR

Dijous: de 10h a 14h
Divendres: de 10h a 14h i de 18h a 20h
Dissabte i Diumenge: de 10h a 14h

Carretera Nova, 43 · 08471 Vallgorguina
Tel. 677 57 99 40

BigMat **Fradera**

Magatzem professional per a la construcció

C/ Ramon y Cajal, 1 • 08470 SANT CELONI (Barcelona)
Tel. 93 867 15 12 • Fax 93 867 53 18 • fradera@bigmat.es • www.fradera-bigmat.es.net

TALLER DE SERRALLERIA

VALLGORGUINA

S
C
P

tot en ferro!

PORTES - REIXES
BARANES - TANCATS, ETC...

Església, 22 - Tel. 93 867 93 13 - 08471 VALLGORGUINA

Casa de Colònies
Granja Escola
Turisme rural
Excursions

Can Clarens

www.canclarens.cat - tel. 938679195-600585990

BORRULL

FERRETERIA INDUSTRIAL

Ctra. C-35 Km. 56,7 • 08470 Sant Celoni (BCN)
borrull@ferreteriaiborrull.com | T. 93 867 48 56
www.ferreteriaiborrull.com | F. 93 867 59 83

CAN MARTÍ

Allotjament Rural

Ctra. Nova, 67
08471 Vallgorguina (BCN)

600 685 547
@casacanmarti
canmarti67@gmail.com
www.canmarti.org

PROTUMAN, S.A.

PROJECTES • CANONADES • MECANITZACIÓ • MANTENIMENT
MUNTATGES INDUSTRIALS

POL. IND. MOLÍ DE LES PLANES • 08470 SANT CELONI (BARCELONA) • TEL. 93 867 54 50

CEPSA

E.S. VALLGORGUINA, S.L.

93 867 88 83

Ctra. C-61, Km. 11 • 08471 Vallgorguina

Sergi Vilar

Gestió Immobiliària
Compra - Venda - Lloguer

AGENT
ING
NATIONALE - NEDERLANDEN

Ctra. Nova, 46. 08470.Vallgorguina
Tel-Fax: 93.867 93 46
Mòbil: 670 099 093

LLACETS

E S T A N C

- VENDA DE PREMSA
- TABAC
- ARTICLES VARIS D'OFICINA
- ARTICLES DE REGAL.

Ctra. Nova, 47
08471 Vallgorguina
T. 93 867 92 57

ARA

finques i serveis s.l.

Balmes, 23
08470 Sant Celoni
T. 93 867 58 23

Goya, 18
08440 Cardedeu
T. 93 198 36 36

www.arafinques.com

tel. 938679318 - 600585990

l'adopció, una bona opció

Vallgorguina

www.mascotesbcn.com

AREA LOCAL

Impremta Vinils
Branding Lones
Tèxtil Rètols

C/ TURÓ DE L'HOME, 49 • LOCALS 1 i 2 - HOSTALRIC
T. 872 99 38 95

mc

mercè
casas

perruqueria i estilisme

Ctra. Nova, 46 • 08471 Vallgorguina (Barcelona)

640 151 002 / 931 792 732

